

Előfizetési árak:
 Hónap 10.-
 Félévre 18.-
 É. k. postatakarékpénztári
 csekkzáma száma 39990
 A hirdetési díj
 mm-ként 32 fillér s előre
 fizetendő. Szöveg
 közt annak duplája

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

A "KORCSMÁROS" MELLÉKLETTEL

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal: Epest
 VI. Arad u. 11. sz.
 IV. emelet 4. (Lift)
 - Téréz körútnál -
 Tel.: Aut. 108-98
 A megjelenés
 minden hé 1-4n és 15-4n.

Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Egyesülete és a Budapesti Korcsmárosok Szakosztálya hivatalos közlönye
 A fogadós-, vendéglős-, korcsmáros és kávésipar, idegenforgalmi, borgezdasági és pincérérdekeket képviselő lap

Popper Mór és Lipótrt. bornagykereskedés

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8. szám.
 Telefon: József 359-78. Alapított 1869. évben.

Az 1922. évi országos szőlő és borgezdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve
Válogatott uradalmi fajborok. Kérjen saját érdekében árajánlatot.

CELLULOID AJTÓVÉDŐ

megóvja az ajtót kopástól, piszko-
 lódástól. Bármely színben és for-
 mában készül
Redő celluloidárúgyárban,
 Budapest, VIII. Sárkány ucca 5.
 Telefon: 344-90 és 412-73.

Ifj. Grünwald Mór

IV., Ferenc József rakpart 6.
 Telefon: Automata 843-39.

Üveg és porcellán

Hacker és Társa

chinaezüst
 és alpakka-árúk
Budapest,
VII., Sip ucca 6.
 Telefon: József 354-55.

JÉGSZEKRÉNYEK

bor- és sörkimérő
 készülékek, pohárállványok min-
 den méretben, valamint székek
 és asztalok gyári árban kaphatók.
 Kedvező fizetési feltételek! Javítá-
 ások olcsón és pontosan eszkö-
 zöltetnek. Kérjen árajánlatot!
 jégsekreányek, bor- és sörkimérő
 készülékek üzeme

Klement András

BUDAPEST, VII, KIRÁLY U. 27.
 (az udvarban)
 Telefon: J. 401-10.

Lerakat: DEBRECEN, Piac u. 42.

LÖWY SAMU

Vendéglői és kávéházi
 üveg és porcellánárúk

gyári lerakata

BUDAPEST, VII., CSENERGY UCCA 19.
 TELEFONHÍVÓ: JÓZSEF 435-70.

E lapra való hivatkozással
 10% árengedmény.

Csak érett szőlőből állandóan
 frissen préselt

Pluhar must

a legmegbízhatóbb, napi árban
 házhoz szállítva, minden kis
 mennyiség. A telepen: VII, Wesse-
 lényi ucca 69. T.: 3-95-57 kapható.

Ujpest

legforgalmasabb helyén lévő
 jó hírnevű

vendéglő

més vállalkozás miatt
 kedvező fizetési feltételekkel
eladó.

Cím a „Fogadó” kiadóhivatalában
 megtudható.

Vendéglős konyhája büszkesége,
Az ételek finom izletessége!

Ezért rendeljen Horváth Ferenc
 Szeged, édes nemes paprikát á
 kgr. 2 P 40 fillér.

TÖRLEY
PEZSGÓ

Talieman, Casino, Reservé.

DREHER BAKSÖR

Szakmai leszármazású *intelligens*
fiatalember, aki több hangszeren
 játszik, a *Zeneakadémiát* végezte,
 akár mint *zongorista* szólóban,
 akár *trióval* vagy *kvartettel* mel-
 tányos *díjazással*

elhelyezkedést keres

jobb vendéglőben vagy *ká-
 véházban*. Szalonzenekari *alaku-
 latokat is vállal.* — Megkeresések
 a „Fogadó” kiadójába intézendők.

Vendéglőnek alkalmas sarokhelyiség

nagy pincével, előkelő belső ki-
 állítással, legforgalmasabb helyen
 azonnal kiadó. Érdeklődés: VI.,
 Terező körút 34., házfelügyelőnél.

FŐSÖR

maláta pezsgő

VILÁGHÍRŰ ÍRÓ

Dumas Sándor egyik leghíresebb
 regénye, a „Három testőr”, mely
 regényt páratlanul olcsó áron 96
 fillérért ajánljuk fel 320 oldal ter-
 jedelemben izléses karton kötés-
 ben. Megrendelhető lapunk kiadó-
 hivatalában.

Szabadszálláson

kitünő rizling **bor** kisebb
 és kadarka új és **bor** tételben is
eladó

őzv. Hangel Péternénél
 (ovoda épület)

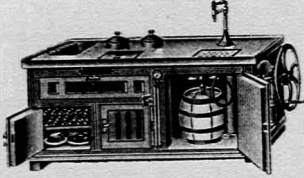
HENNEFELD

R.-T. JÉGSZEKRÉNY-
GYÁRA, BUDAPEST.

VI., Ó ucca 6. szám. (Vilmos császár út mellett.) Telefon: A. 114-29.

Szabadalm. jégszekrények és sörkimérő készülékek.
Automatikus villamos hűtőszekrények.

Sörszerelvények.
Kedvező fizetési
feltételek.

Jégszekrények és
sörkimérők
pontos javítása.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

HEXNER JÓZSEF

BUDAPEST, VI., KIRÁLY UCCA 25.

kávéházi és vendéglői

felszerelések szaküzlete

Telefon: József 429-02.

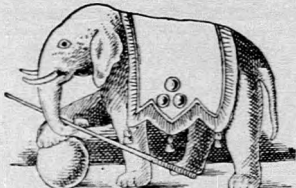
Szállít mindennemű alpacca és alpaca-
caezüst felszerelési tárgyakat. — Evő-
eszközök legolcsóbb beszerzési for-
rása. Billiárdasztalok, golyók, dákók,
dominók, éttermi márvány- és kártya-
asztalok. — Sörkimérő-készülékek
minden méretben, borkimérő asztal-
lal, levegő vagy szénsavnyomásra is.
Hitelesített vendéglői üvegárak a leg-
nagyobb választékban gyári áron.
Újraezüstözés és alpaccaárúk javítása
jutányos áron. **Kérjen árjegyzéket.**
Saját vagy megadott tervek szerint
teljes szálloda-, étterem-, kávéház-,
cukrászda- és kaszinóberendezések.

PAITZ JÁNOS

MŰESZTERGALYOS, DAKÓ, TEKE-
ASZTAL ÉS ELEFÁNTCSONT TEKE-
GOLYÓ GYÁR

BUDAPEST, VII., AKÁCFA UCCA 55.

TELEFON: József 406-29.

Teljes kávéházi és vendéglői be-
rendezések. Billiárdok, dákók,
golyók, dominók, sakkok. Sör-
apparátusok, jégszekrények, asz-
talok, székek, Lignum Sanctum
kugligolyók, kuglibábuk stb.

KREIBICH

szállodai, kávéházi és ven-
déglői összességű személyzetek
:: elhelyező irodája ::

mely 36 év óta fennálló és úgy a fő-
nök urak, mint az elhelyezett személy-
zet teljes elimierését érdemelte ki.

Budapest, VI., Kaas Ivor u. 3.
Telefon: Aut. 854-66.

Valentin Vilmos

sírkőüzeme

Bpest-Kőbánya,
az Ujtemetőnél,

Modern művészi síremlékek.

A „Vendéglősök és Korcsmárosok”
Temetkezési Egyesülete”
tagjainak árkedvezmény.

Mielőtt könyvelésének rendbehozatala fe-
lett határozna, mielőtt könyvelőjének a
mérleg elkészítésére utasítást adna, for-
duljon bizalommal VARGHA LÁSZLÓ
hítes könyvszakértőhöz, az

ADÓ ÉS KÖNYVVITEL
szerkesztőjéhez, Budapest, VIII. József
körtút 86. szám. Telefon: József 322-60

tanácsért

adózás és könyvelés szempontjából.
Könyvvizsgálattól az ellenőrző könyv-
szakértő az Ön érdekeit vedi.

Vállal: könyvlecek felfektetését, revizió-
ját, rendbehozatalát, örökösödési és társas-
üzleti elszámolásokat, havi és óráknyve-
lést, adóügyek ellenőrzését. Lapunk elő-
fizetőinek 25%-os kedvezmény biztosítva!

Páratlan sikere van

Podruzszik Béla

a Hungária nagyszálló konyhafőnöke

**Legújabb
Szakácskönyvének**

harmadik kiadásának

a polgári konyha, házi cukrászat és a
diétás főzés ismereteivel.

A könyv 10 pengő és a portó. Meg-
endelhető az összeg előzetes bekül-
désével lapunk kiadóhivatalában.

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési cikkek raktára

Budapest, VII, Károly-körút 9

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m.
hordószivattyúk, szűrőgépek, palackok,
parafadugók, cimkék stb. — Tel.: J. 115-15

Szent István Portersör

a Polgári Serfözde páratlan
különlegessége.

Vendéglősök, Korcsmárosok, Kávésok és Italmérők figyelmébe!

Kötelező a kifüggesztése az 1929. évi X. t.-c. alapján készült

Uj Bortörvény-kivonat plakátja drb.-ja **90 fill.**

Legalább 20 darab vételénél darabja 80 fillér.

A korcsmai hitel eltörléséről szóló plakát „ **60 fill.**

(Kifüggesztése kötelező minden helyiségben.)

**Fiatalkorúak szeszflamláról (1927. évi
XXXIII. t.-c.) szóló plakát** „ **40 fill.**

Padlóra köpni filos plakát „ **40 fill.**

**Éneklés és lármázás hatóságilag tiltva
van plakátja** „ **40 fill.**

Káromkodás, frágár beszéd filos plakát „ **40 fill.**

Vidéki rendelésnél a plakátok — a portóköltés-
gi miatt — darabonként 20 fillérrel drágábbak.

Az **összes plakátok kemény papíron készültek.** —
Kaphatók a „Fogadó — Magyar Vendéglős” ki-
adóhivatalában, Budapest, VI., Aradi ucca 11. sz.

Ajánlatos a plakátok árát akár levélbélyegekből,
10 és 20 filléres címletekben előre beküldeni, mi-
után az utánvét melletti küldésnél igen nagy a
portóköltés.

Előfizetési ára:
Egész évre 16.- P
Félévre . . . 8.- P
M. kir. postakárképzési
csokszáma száma 38990
A hirdetés díj mm-
ként 32 fillérrel előre
fizetendő. Szöveg
közt ennek duplája

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

A "KORCSMÁROS" MELLÉKLETTEL

Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Epeut
VI. Aradi u. 11. sz.
IV. emelet 4. (Lift)
— Teréz körütnél —
Tel.: Aut. 188-98
Lap megjelölése:
minden hó 1-én és 15-én

Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Egyesülete és a Budapesti Korcsmárosok Szakosztálya hivatalos közlönye
A fogadó-, vendéglős-, korcsmáros és kávésipar, idegenforgalmi, borgazdasági és pincérezdekeket képviselő lap

Vendéglősöknek és korcsmárosoknak nem érdeke a bor elkotyavetyélése

A közös vámterület megszűnése után kezdődött a bortermelői krízis. A háború után, valamint a kommun után a bor értékesítése nem ütközött még nehézségbe. Ennek oka az volt, hogy a hosszú háború után a készletek erősen megnövekedtek, az oláhok is sokat elraboltak, a terméshozadék sem volt megfelelő és a monarchia szétválása után a vámok nem voltak oly nagyok, úgy hogy még mindig egy jelentékeny mennyiséget exportáltak.

Néhány évre rá azután kezdődött az értékesítési válság. Azóta figyelemmel kísérjük a bortermelők hivatott érdekvédelmét a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének működését: mit javasol, mit tanácsol a borárrombolás megakadályozásáról, az értékesítési válság megszüntetésére. Egészen tárgyilagosan meg kell állapítanunk, az egyesület ezekkel a kérdésekkel intenzíven és igen sokszor foglalkozott és még mindig foglalkozik, de eredmény nélkül. Viszont azt is meg kell mondanunk, a sok fejtörés és tanácskozás nem produkált olyan átfogó gondolatot, a mellyel általában segítettek volna a bortermelőkön. Ezelőtt néhány évvel a borfogyasztási adó eltörlése lett volna szerintünk a csodaszer, mivel a bortermelőkön segítettek volna. Azután jött a borhatározás intézményesítése, a bortermelői kimérési engedélyek kedvezménye, az új jelszó: a belső elhelyezés. Segítettek ezzel a termelőkön, megakadályozták ezzel a borárrombolás zuhanását? Nem. De sikerült az italmérő ipart ezzel tönkretenni és az árrombolást elősegíteni. Csodálatos, hogy gyakorlati emberek olyan umpraktikus módon akarnak segíteni a bortermelőkön!

E hó 16-án a Magyar Szőlősgazdák Egyesülete igazgatóválasztmányáé ülést tartott. Az egyesület igazgatója az ülés megnyitása után röviden ismertette az idejéi bortermelés értékesítésének lehetőségeit és ezzel kapcsolatos hivatalos tárgyalásokat. Azután többek közt azt mondta, hogy: „a pénzügyminisztériumnál egy könnyítést értünk el, a kismértékben saját termésű borok kimérésénél, ahol kimérési engedélyeket minden rendőri bejárás nélkül azonnal kiadják. Ezen rendelkezés miatt a vendéglősök és korcsmárosok intéztek tá-

madást, arra hivatkozva, hogy ez tönkretételüket idézi elő.“ Erre az elnök azt mondta, hogy „szerintem a vendéglősök és korcsmárosok támadásának az alapja (?) az, hogy a fogyasztó közvetlenül érintkezik a termelővel, amivel a versenyt ők nem bírják. A vendéglősök tévedésben vannak, mert a borfogyasztás visszaesett és csak azóta élénkült meg, amióta a termelői kimérések megnyitást a fogyasztóközönség olesó és jó borhoz jutva, ennek fogyasztására tér át, ami a vendéglőben is érezettni fogja hatását.“

Mikor az igazgatóválasztmányi gyűlésen még arról panaszkodtak, hogy Csongrád megyében literenként 2 fillérért kellett vevő hiánya miatt eladni a bort, akkor az egyesület elnöke büszkén mondja ki, hogy a vendéglősök és korcsmárosok azért haragudnak, mert a fogyasztóközönség olesó és jó borhoz jut! A mai borárk mellett a termelők még termelési költségeiket sem keresik meg, a kimérők pedig az alacsony árak mellett tönkremernek, s akkor a szőlősgazdák egyesületének elnöke örvendő mondja, hogy a fogyasztóközönség most olesó borhoz jut. Segített ezzel a bortermelőkön?

De most nem avval akarunk foglalkozni, hogy helyes elgondolás-e a bortermelők egyesületének célkitűzése és célravezető-e az ő posztulátumjaink.

A vendéglős és korcsmaiparnak egy pár nagykapitalistától eltekintve — az a kívánsága és az érdeke, hogy a bortermelő termelvényeért megkapja a jól megszolgált árat, viszont mint kimérő a fogyasztóhoz való közvetítéséért pedig megkeresse a tisztas polgári hasznát. Ha így lenne, úgy mindketten meg tudnának élni.

Már körülbelül 200 év előtt Smith, a nagy nemzetgazdász mondta, hogy ha a mezőgazda termékeiért nem kapja meg a megfelelő árat, mindenkinek tönkre kell menni. A vendéglős és korcsmárosiparosok szomorodva látják, hogy kiírják a 20 fillér fogyasztási adóval terhelt, hogy egy liter bor 38, 42 fillér! A kimérőipar ennek nem tud örülni!

Hát a bor árát, értékét ki védi? Ki nek volna ez kötelessége?

Mi bátran kimerjük írni, hogy az, aki

ilyen árban méri ki a bort, nemcsak az italmérő ipart teszi tönkre, hanem a bortermelőket is.

Az ipari cikkek és termékek értékét, árát védik a kartelek, a tej árát miniszteri rendelettel úgy szabályozták, hogy azt egy megállapított összegnél olesóbban nem szabad árusítani. A cukor és dohányfélék árát a törvény védi. A vendéglős- és korcsmárosipar legerélyesebben, legelszántabban követeli a magyar bortermelők és az italmérők megmentése érdekében és azért, hogy azok az államnak adófizető alanyai maradhassanak és rövidesen ne szorultjanak közsegélyre — hogy a bornak kimérési árát a kormány sürgősen limitálja. A minimális kimérési ár legyen 80-100 fillér literenként. Ennél olesóbban senkinek se szabadjon a bort kimérni. Ez még nem az az ideális ár, amit a bortermelők kívánhatnak, de a meghatározott ár mellett a mostani pár filléres borárak jelentékenyen emelkedni fognak és ezzel már is segített a kormány a termelőn, viszont a vendéglős-korcsmáros sem kényszerül majd minden polgári kereset nélkül borát elpredálni.

A Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Egyesületéhez az egész országból jönnek a panaszkok, hogy a kormány elhibázott „termelői kedvezményei“ miatt a vendéglősök-korcsmárosok tönkremernek, emellett ezek a bortermelők kik ilyen kiméréssel foglalkoznak, oly árrontást visznek véghez, hogy a termelők a jövőben csak akkor számíthatnak normális árba, hogyha néhány évig nem lenne termés.

Miután az italmérő ipar arra nem számíthat, hogy a bortermelői érdekségek helyes kezdeményezéssel jöjjenek, az egyesület vezetősége elhatározta, hogy a bortermelői érdek és a vendéglős és korcsmáros érdek összeegyeztetésével megfelelő javaslatot fog tenni a kormánynak. A jelen idő országos jellegű nagygyűlés tartására nem alkalmas és gyűléstálatom is van, de az egyesület módját fogja ejteni, hogy egy elnöki értekezlet keretében, amelyen a vidéki ipartársulatok vagy szakosztályok egy küldöttel is képviseltetik magukat, ezekkel a javaslatokat rövidesen az illetékes jelenléteben tárgyalja s beterjessze. Ezen az értekezleten az iparunk további fennmaradásáról lesz szó!

A budapesti házi kifőzdék mint új hivatás a külföldi lapban

A vendéglősiparnak képesítéshez való kötése dacára egyre többen sajátítják ki — képesítés nélkül — ezt az ipart. Az elmúlt hetekben két nagy gyűlésen a vendéglős- és kávésipar nyilvánosan felpanaszolta ebbeli sérelmeit. A tevénytársulatok nyitnak „éttermeket”, a kifőzők, kik üzletüket most avval a magyar műszóval: „étkezde” jelölik, egész egyszerűen vendéglőszerűen szolgáltattak ki italokat, azután itt van a főváros tisztviselői részére létesült étterme, ahová bárki be mehet étkezni s azután az úgynevezett népjóléti polgári éttermei a városi házakban. Ezek az éttermek a népjóléti minisztérium pénzéből létesült Rt. az Országos Közélemezési Rt. alakultak és szintén elvonták a fogvasztók egy tekintélyes részét a vendéglőkből. — Erről a közüzemről már sokszor volt szó és az úgynevezett 6-os albizottság is már likvidálásra ítélte, de úgy látszik Mautner István igazgató a 6-os albizottságnál is nagyobb úr. A múlt héten a képviselőházban is szóba került ez a Rt. Mikor Vas megyében marhákkal és lovakkal hizlalják a disznókat, mert ezek húsát nem tudják értékesíteni, mikor az osztrákok 6 P 50 filléres magyar gabonával hizlalják állataikat, akkor ez az adófillérből létesült Rt. gyarmati luxuscikkeket importál az országba. Erről az egyik budapesti lap a következő feltűnő cikket közölte:

„Éber Antal tegnap a képviselőházban azt a feltűnést keltő bejelentést tette, hogy fölösleges gyarmatárakra a legsürgősebben az Országos Közélemezési Rt. igényel devizát. Minthogy Éber Antal nemcsak képviselő, hanem egyúttal a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke is és a kereskedelmi célokra igényelt devizákat a kamaránál kell bejelenteni, mindenkinél ő a legilletékesebb az ilyen nyilatkozat megtételére.

Joggal kérdezheti tehát mindenki, hogyan igényelhet és kaphat fölösleges luxuscikkekre éppen egy állami jelleggel bíró üzem devizát és valutát?

A válasz a következő: Az Országos Közélemezési Rt. a népjóléti minisztérium főtisztviselőinek vezetése mellett működik. Elnöke dr. Fáy Aladár, alelnöke dr. Scholtz Kornél, ügyvezető igazgatója Mautner István, a felügyelőbizottság elnöke Pálházy József. A vállalatot az infláció tetőpontján alapították és alapszabályszerű célja kórházak és gyógyintézetek élelmiszerekkel való ellátása.

A hatós bizottság halálraítélte, azonban az üzem ezt, úgy látszik, nem vette tudomásul, nagymennyiségű gyarmatárú, délygyümölcs behozatalára igényel állandóan devizát. Szakkörök számára szintén az igényelt mennyiség elegendő volna az ország összes betegeinek egy évre való teljes ellátására.

Joggal feltűnik tehát, hogy miért igényel ez az állami üzem ilyen nagy gyarmatárú és délygyümölcs behozatalra devizát. Minthogy anynyi kórház nincs is, amilyen nagy mennyiség behozatalára kér engedélyt, fel kell tenni tehát a kérdést, hogy talán más intézményeket is ez az üzem lát el áruval?

A budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke és vele együtt az egész közvélemény joggal remélheti, hogy erre az illetékes kérdésre megjön az illetékes válasz is.

A vendéglősiparban lévő kaotikus állapot már a külföldi lapokban is, hogy egy stilszerű kifejezést használjunk: „fel lett találva”. Az egyik bécsi lap félig gúnyosan félig komolyan a pesti házi kifőzdékről a következőket írja:

A magyar ember szeret jól és kiadósan étkezni. Minden háziasszony tudja, hogy egy előkelő szakácsné miatt nem lehet takarékoskodni, mert az sok anyagot használ fel a főzésnél és ezenkívül a háztartási munkálatoknál nem tévelykedik. Így most Budapesten egy új női hivatás alakult ki, de ennek konjunkturája is abban szenved, akár a bridge-termeknél, hogy már nagyon sokan gyakorolják ezt az új hivatást — a „kifőzde” vezetését! Úgyes háziasszonyok — és majdnem minden magyar háziasszony az — amelyek nagyobb konyhával rendelkeznek, alkalmaznak ezidő szerint igen sok állás nélküli urasági szakácsnék egyikét, segítségül még felfogadnak 2–3 munkanélkülit és 30-tól 100 személyig készíttetnek ebédet, attól függ, milyen teljesítőképességgel rendelkeznek. Biciklisták, motorkerékpárosok vagy taxisok azután természetesen forró és készen szállítják a menüket a város különböző részére. Ezek a háziasszony-kifőzdék két garnitúrával dolgoznak, az előző napi edényt az ebédszállításhoz mindjárt visszaviszik. A családok úgy mint előbb, saját asztalukon étkeznek, a szobalány felszolgálja az étteleket. Az étel kivétel nélkül igen jó és kiadós és a háztartásban megtakarítanak szakácsné, gázt, villanyvilágítást, adót, társadalombiztosítót, amely kiadások jelenlegény tételként szerepelnek a háztartás költségvetésében. Egyes éttermek is erre berendezkedtek. Déléltől távbeszélő útján felolvasott hosszú étlapból lehet az ebédet megrendelni, kétségtelen oly asszonyok, akik állásban vannak, vagy kiknek maguknak kellene főzni, nagy jótétemény ez a rendszer. Egy menü három fogásból s több körettel 1 P 70-től 2 P 20 szolgáltatják ki. Míképpen e sokor írójával közölték, három személy két menüvel, még ha jó étvágygal is rendelkeznek, jólakik. De többnyire két személy részére vitetnek egy menüt. Ez kétségtelen, egy kényelmes és „ranghoz méltó” intézmény. A „ranghoz méltó” fogalom, amiről mi bécsiék az utóbbi időkben leszoktunk, a budapesti

életben még mindig nagy szerepet játszik. Ilyen módon természetesen vendégeket is lehet fogadni és a vendég nem is tudja, hogy az illető család nem vezet „saját konyhát.”

Itt ebben a kifőzde dzsungelben is igen könnyen lehetne rendet teremteni. Kolumbusz tojás. Tessék az 1923. évi 78.000 számú körrendelet 130. §-át szigorúban végrehajtani. — Az e fajta kifőzdek ellen állandóan kell demontálni szabálytalan ipargyakorlás miatt, a feljelentések özönével állandóan kell molesztálni az iparhatóságokat. Végre majd azok is rá fognak jönni, hogy addig nem lesz nyugtuk, míg rendet nem teremtenek. Ellenkező esetben az elnézésből keletkezett szabálytalan ipargyakorlat jogszokássá válik.

Különféle közlemények

Egy lyukkal beljebb.

Az üzletmenet rossz, a vendéglői és koresmai helyiségek néptelenek és minden üzletlajdonos igyekszik „leépíteni”, vagyis kiadásait csökkenteni. Ez érthető is, csak arra kell ügyelni, hogy a költségapaszatásnál helyesen járjunk el, nehogy az egyik oldalon megtakarítsunk egy pár fillért, ezzel szemben a másik oldalon emiatt pengőket kelljen kiadni. Az a gazda, aki a vetőmagnál spórol, az nem takarít, az csak ráfizethet. Ezeket azért írjuk le, mert halljuk, látjuk, hogy egyesek ott kezdnek spórolni, ahol annak hatékony eredménye nem lehet! Mostanában a tisztviselők és egyéb fixjövendelmű emberek szoktak panaszkodni a vendéglőben a törzsszaktálnál, hogy fixfizetésükből 10–15 százalékot levontak, így ezt a redukált összeget valahogyan be kell hozni, de erre csak egy módjuk van, ha mindaddig, míg ezek a levonások történnek, kevesebbet járnak vendéglőbe és kevesebbet fogyasztanak.

Kétségtelen, a mostani helyzetben minden üzletembernek kiadásait revízió alá kell venni, egyes tételeket legalább addig, míg valahogyan kivergődünk a mostani gazdasági helyzetből, apasztani kell. De sokszor azt látjuk, hogy egyesek a kiadások csökkentését ott kezdik, ahol nem kellene és ahol a takarékoság nem eredményes. Az a tisztviselő, aki a megszokott törzsszaktalától most egy hónapban 4–5-ször elmarad, az minimálisan számítva 15 pengőt takarított meg. Ha az ilyen vendég a szokott életmódját kevesebbel akarja fenntartani, s ha fenn akarja tartani ezt a fikéit, úgy ugyan eljár majd a szokott vendéglőjébe és egy „hosszúlépessel” eltölti azt a pár órát, amit szórakozásra szánt.

A vendéglős-koresmárosnak rezsijét — mert mint látjuk, a pénztelenség elsősorban az üzleti forgalmukban nyilvánul — másképen kell csökkenteni, de ha a viszonyok kényserítő nyomása folytán kiadásait apasztani kell, azt ott eszelekedje, hol ezzel eredményt ér el.

Vannak olyan kartársak, akik a spórolást a szaklapnál kezdik. Aki csak egy kiesít számítani tud, az nagyon könnyen kiszámíthatja, hogy evel a csökkenéssel nem igen apasztotta rezsijét! Mert mennyit jelent a szaklap előfizetési díja a napi rezsisben? Négy és fél fillert! Mit nyertek a csökkenéssel?"

Már több ízben konkrét példákat hoztunk fel, hogy az a kartárs, aki nem járát és olvas szaklapot, bírság és más címeken jóval többet fizet el évente, mint amennyit a lap előfizetési díja kitev. Most ismét szolgálhatunk egy ilyen példával. Azt írja egyik előfizetőnk, hogy a „Fogadó”-ban olvasta, hogy azok, kiknek üzleti forgalma egy bizonyos időn belül 20–25 százalékkal kimutathatóan visszaesett, a forgalmi adóátalány újabb megállapítását kérhetik. Szeptember havában ő is beadott egy ilyen kérvényt és most október havától kezdve 10 pengővel kevesebb átalányt fizet. Előfizetőink tehát ez év utolsó negyedében már 30 pengőt takarított meg. S bizonyára nagyon sokan lesznek, kik lapunkban ezt olvasták és azok átalányukat is csökkentették. Ezel szemben a napokban azt olvastuk, hogy egy vidéki vendéglős szakosztály választmányi ülést tart, melynek tárgyszorozatán a következő pont is szerepel:

Miképp lehet a magasan megállapított forgalmi adóátalány leszállítását évközben kieszközölni? (Megjegyezzük, hogy ennek a szakosztály vezetősége, sem a tagok szaklapot nem igen olvasnak). Most el lehet képzelni, hol tartanak még az ottani kartársak attól, hogy a túlmagasan megállapított átalányukat leszállítsák, mikor csak november végén arról tárgyaltak, hogy miképp lehetne ezt „kieszközölni.” Amíg ezek a kartársak tárgyalnak, az előbbi, aki a szaklapot olvassa, már 30 pengőt megtakarított.

Egy tehát a szaklapot nem olvasó kartársak átkötök, kik ráfizettek a spórolásnál, mert az igazi skót csak olcsóbban akar mindenben részesülni és mindent jobban ki akar használni.

A tanoncak a tanuló lejárta előtti felszabadítása ügyében

a kereskedelmi minisztérium rendeletet adott ki, mely szerint a tanonc a tanuló megrövidítését csak akkor kérheti, ha a tanonciskola a felszabadításhoz szükséges bizonyítványt kiadta. Az iskolai bizonyítvány minden akadály nélkül kiadható abban az esetben, ha a tanonc a 17. életévét nem töltötte ugyan be, de háromszázötven át a továbbképző ismétlőiskolát látogatta. Ha 17. életévét meg nem töltötte be a tanonc, vagy legalább két éven át látogatta a továbbképző iskolát, úgy az iskola utolsó évfolyamának tananyagából le kell őt vizsgáztatni. A tanonctanfolyamot látogatók és az ipartörvény alapján idő előtt felszabadítható tanoncokra nézve a tanonciskola tagozódás az irányadó.

Italmérési engedély kijárók.

Úgy a fővárosban mind Budapest környékén, többen járnak vendéglőről-vendéglőre és hol lehet, ott felkínálják magukat, hogy megfelelő honoráriumért hamarosan „kihozzák” az italmérési engedélyt. Tapasztalt üzletember az ilyen alakoknak nem ül fel, de az új emberek mindig bedűlnék a — saját kijelentéseik szerint — előkelő összeköttetésekkel rendelkező személyeknek és már előre is „fáradásért és költség-előlegezés” címén, jó néhány száz pengőt leadnak nekik. A fővárosban is van legalább egy tucatnyi ilyenekből. — Egyik legismertebb trükk az ilyeneknél az, hogy először személyét konferálja be és az „összköttetéseit” a legfelsőbb fórumig. Azután jön a pénzkérdés. — Egyelőre mást nem kérnek, mint költségelölést 150–300 pengőt, továbbá lehetőleg kell helyezni 800–1000 pengőt, a mely csak akkor esedékes, ha a jogot „már kihozta.” Egy-két hét múlva a letétbe helyezett összegből sürgősen kikérnek néhány száz pengőt, mert arra „most multhatatlan szükség van a siker érdekében.” Ha azután az illető az engedélyt megkapta, úgy azt mondják, hogy ők járták ki, ami nem igaz, mert szóba sem állnak ezekkel, ha pedig kérelmével folyamodót elutasították, úgy az előleg és költség címén adott összeget keresték. Mi mást nem tanácsoltunk mint azt, hogy semmiféle „kijáróknak” egy fillért ne adjanak, úgy gondoljuk, a pénzügyigazgatóságok is szívesen veszik, ha az ilyen egyének pontos címét bejelentik. A maga dolgába mindenki legjobban maga járhat el!

Felakasztotta magát egy községi vendéglő bérlője.

Széles Ferenc vendéglős a fülöpszállási községi vendéglő volt bérlője, november hó 5-én felakasztotta magát. — Széles Ferenc több éven át bérlője volt a községi nagyvendéglőnek. Annak idején 4000 pengő évi bérért bérbe vette a községtől a nagyvendéglőt. Az idők folyamán, mint ezt minden kartárs tudja, a borbotyúzás, a termelő megengedett és megemegedett kimerészei, a gazdasági viszonyok leromlása, a közterheknek mértéken felüli növekedése után az italmérési ipar forgalma a legnagyobb mélypontra szállott alá. — Vannak hazánkban ezer meg ezer vendéglő és keresmaüzletek, amelyekben egy héten nem vesznek be 4–5 pengőt! A fülöpszállási községi nagyvendéglő is erre a sorsa jutott. Széles kénytelen volt a községtől a bérösszegnek mérséklését kérni. A község megértéssel fogadta Széles kérelmét és az évi bért 2000 pengőre szállította le. De a viszonyok rosszabbodása következtben már ezt a bért sem tudta Széles megfizetni s újból kért bérleszállítást, amire a község a nagyvendéglő bérletét másnak adta. Teljesen tönkremenne, kiköltözött az üzletből és hogy néhány fillérre szert tehessen, családjának ennivalót teremt-

sen, kintlevőségét akarta behajtani, de ez az igyekezete is eredménytelen volt: egy árva fillért nem tudott beszédni! Ebben a kétségbeesett hangulatban elment Urbán Pál vendéglőjébe, ahol a községi előjáróságának levelet írt, a melyben többek közt azt is írta, hogy ha már tönkretették, most legalább tessék el. A levél feladása után Urbán vendéglőjében felakasztotta magát. A községi előjáróság az öngyilkos utolsó kívánságát nem teljesítette, hanem a fülöpszállási zsidóság gyűjtötte össze a tetemési költségeket, s így november 5-én eltemették.

Ebből a szomorú esetből nekünk le kell vonni a tanúságokat. Először is az üzleti bérösszegek — már a fővárosban is túlmagasak, — de a vidéken és különösen falukban, megfizethetetlenek! — Lehet az 50, 60 és 70 filléres borárak mellett bért egyáltalán fizetni? Az ilyen bérletre, gondos és pesszimistikus számítás nélkül senki sem vállalkozhatik. Azután itt van a kihitelezés. Ebből a tragikus esetből látjuk, hogy a sok jó barát és áljobarárt, aki igen sokszor igénybe vette a vendéglős jóindulatát és hitelbe evett-ivott, mikor a legnagyobb bajban volt, jogos követelését még részletben sem fizették ki adósai. Könyörtelenül, szívtelenül elutasították és ezzel csak fokozták még kétségbeesett és reménytelen helyzetét. Sejtjük, azt mondták, most nincs pénzünk. Vannak, akik azt mondják, a keresmai hitelt tiltó rendelkezést hatálytalanítani kell. A szakma többsége nem úgy gondolkodik, de ez az önkézzel okozott elhallozás intó példa arra, hogy senkinek se hitelezzenek a kartársak! A legnagyobb bajban Széles nem találta barátait! Jogos járandóságát sem fizették. Szerencsétlen kartársunk elment oda, ahonnan vándor még nem jött vissza”.

de itt maradt nagy nyomorban családja. S családja érdekében nem lett volna szabad az a végzetes tettet elkövetni. Fájós érzés megválni a sok csalódással járó élettől; fájós érzés itthagyni, akit legjobban szeretünk: családjunkat, de még fájósabb érzés az a tudat, hogy akkor, mikor a lélek elszáll testünkől, még annyi sem maradt, hogy a földi maradványok az emberi méltóságnak megfelelően visszaadassanak az anyaföldnek! Mi értjük Széles tettet, de nem helyesljük. — A napokban egy ifjúsági istentiszteleten hallgattuk a tiszteletes prédikációját. A textusnak megfelelően arról beszélt, hogy arra kell törekednünk, hogy már ez életben is itt a földön boldogok legyünk. A sok költői hasonlat között a hóvirágokról szóló kis mese ragadta meg figyelmünket. Komor, hideg, ködös, barátságatlan téli időszak már jó néhány hónapig tartott. A természetnek eme kietlensége és sivársága átragadt az emberekre és esügeden, reményvesztve jártak-keltek. Az idő jobbrafordulására semmi kilátás, semmi remény. S akkor megjelent az Úr hangja és azt kérdezte a Földtől: a k a r o d-e, hogy a havas jégpáncél elolvadjon és derübb idő következzen. S válaszképp azután a földből a jégmazon keresztül kinőtt és kinyílt a hóvirág! A tavasz első jó hírnöke, igenis a k a r o m, hogy derübb idő következzen — mondta. Szegény Szélesben hiányzott az életküdelemhez szükséges a k a r a s. Kár érte!

Ujabbán kik tették le a vagyontalansági esküt?

Dobszay Imre vendéglői alkalmazott VII. Gizella út 41., Juhász Ágnes korcsmáros II. Vérhalom-u. 30., Schnürmacher Ignác vendéglős VIII. Kisfuváros-u. 8., Weisz Viktor korcsmáros VII. Kerepesi-út 32., Weisz Imre itálárusító Alsódabas, Hoff Antal vendéglős, Szentendre.

Vendéglősök borfogasztási adóátalány felmondása —

vagy ne tudja jobbkéz, mit csinál a balkéz. Egy pestkörnyéki város vendéglősei gyűlésükön elhatározták, mivel a borfogasztás erősen csökkent, a következő évre a boritaladó átalányban nem egyeznek ki, hanem a ténylegesen kimért mennyiség után kívánják az adót megfizetni. Elhatározták, hogy ezt küldöttségileg bejelentik a városi javadalmi hivatal főnökének. A küldöttség a következő napokban teljes létszámban megjelent az említett hivatali főnöknel és megbízásuknak megfelelően ezen kívánságukat közölték, aki azt természetesen tudomásul is vette. Alig hogy eltávozott a szépszámmú küldöttség, nemskára rá az egyik tagja a küldöttségnek visszafordult a javadalmi hivatalba, (hogy aláret viselt, erről nem szól a krónika) és a főnök úrnál elküzdte magát, hogy a küldöttségben részt vett, de azért az előterjesztett kérelmet ne vegye komo-

Biharvármegye járási székhelyén

eladó 40 év óta fennálló vendéglő és szálloda. Jogfolytonossággal! Az üzlet következő helyiségekből áll: 1 söntés, 2 vendéglői szoba, 1 csukott folyosó, 2 lakószoba, 3 szállószoba, 1 téli és nyári konyha, 1 fedett kuglizó, 1 autógarázs, 2 pince, 1 istálló, 1 jégverem és két rakart szoba. — Az üzlet a nagyközség közepén az országút mentén van. Cím megtudható a Fogadó kiadóhivatalban.

lyan, ő nagyon megvan elégedve a borfogasztási adóátalánnyal s. b. Alig, hogy ez elment, érkezett a küldöttség egy másik tagja, aki még alázatosabban mentegette magát a küldöttségjársáért és előadta, hogy semmi ok sincsen arra, hogy a hivatali főnök a vendéglősöknek küldöttség útján előterjesztett kérelmét teljesítse. — A küldöttség többsége ilyen módon visszafordult és önmagát dezavualta — Ezek után nem tudjuk, miképp döntenek a vendéglősök kérelme felett, de ezzel az operettszerű eljárással a küldöttség nem járult hozzá az ottani szakmabeliek tekintélyének meléséhez. Úgyebár szép a szolidaritás! (fg.)

Házasság.

Kurz Béla, a nyiregyházi vasúti vendéglő bérlője november hó 25-én eljegyezte Tóry György budapesti vendéglős leányát, Katinkát.

Kemény Izidor, a Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Egyesülete Korcsmáros Szakosztályának agilis választmányi tagja n. leányát, Csillag Rózsikát mult hó 15-én eljegyezte Tauszig Izidor Budapestről.

A Pomázjárás Vendéglős Csoportja

december 2-án d. u. pont 3 órakor Békásmegyeren, a Millinger József-féle vendéglőben értekezletet tart. Az elnökség felhívja a csoport tagjait, hogy ezen az értekezleten teljes számban jelenjenek meg, miután ott a Zeneszerzők Szövetsége kiküldöttével, a jövő évre szóló zenejogdíj átalány megállapításáról lesz szó, úgy hogy azután nem kell külön tárgyalásra Budapestre menni.

A Vendéglősök és Korcsmárosok Temetkezési Egyesülete

legutóbb tartott igazgatósági ülésén új tagok felvétele után többen bejelentették, hogy ismeretlen egyének járnak a városban és egy nemlétező temetkezési egyesületbe belépésre buzdítják az italmérőket, igérve mindjárt 1000 pengő segélyt és ehhez hasonló fantasztikus dolgokat. Az igazgatóság felkérésére közöljük, hogy fenti egyesület ügynököket nem tart és nem küld ki, s a mennyiben azok az egyesületre hivat-

koznak, úgy igazoltassák és a leigazolt egyén nevét közöljék az egyesületi ügyéssel.

Zöld ruhához — zöld sör dukál.

A sörivők legnagyobb öröme, rövidesen forgalomba kerül a színes sör. Az eddigi világos és barna sör helyébe a szivárvány legszebb színeiben pompázó sörök kerülnek. Egyelőre csak Angliában vezetik be ezt az újítást, ahol az eddigi sikeres kísérletezések alapján nemskára megkezdik a színes sörök csapolását. Az idén még csak a zöldszínű sört fogják csapolni, de jövőre már vörös, kék és lilaszínű sörökben is változhatnak a sörivők. A dülgyeknek külön meglepetés ez a sörüjdonság, mert mindig a toalettiüknek megfelelő sört rendelhetik.

A sörivás nem a sör színétől függ, hanem a telt bugszától, Sajnos, a dudzatt bugyelláris ma oly ritka mint a — fehér holló!

Félfördő sör és egy gallon whisky jut évente minden angolra.

Angliában a jövedékigazgatóság kimutatása szerint az 1930—31-iki pénzügyi évben 23.780.784 hordó sört főztek, amiből a lakosságra fejéknént átlag félfördő jut. Ezenkívül 12.600 személy kapott engedélyt magánsörfőzésre, a házi szükséglet céljaira. Az Angliában működő 104 szeszpárló az elmúlt pénzügyi évben 39.786.739 gallon whiskyt állított elő, amiből a lakosságra fejéknént átlag egy gallon jut. Végül kimutatja a jelentés, hogy 3498 zálogház és 3639 hivatásos pénzkölcsönző volt Angliában az év folyamán bejegyzve.

Halálozás.

Özv. Benkő Ferencné, a volt Osztrák Magyar Bank főellenőre, Skrabán Ferenc aszóni vendéglős sógorúja, mult hó 16-án elhunyt.

A szénsavkattel.

(Folytatás és vége).

Ezek után következett a per. A Zwack gyár a szénsavkattel körlevélnek tartalmáért hírnévrontás címén beperelte a szénsavkattel, vagyis a Szénsavértékesítő Részvénytársaságot, de a hírnévrontáson kívül kártérítést is követelt a karteltől. Nem is valami esekélységet: kétszáz ezer pengő anyagi kárért, száz ezer pengő pedig erkölcsi kártérítés címén. A Zwack-gyár megbizásából dr. Szegő Izso ügyvéd indította meg a háromszáz ezer pengő pert és a tárgyaláson ismertett keresetében előadta, hogy a szénsavkattel körlevelében súlyos retorziókkal fenyegeti meg a szikvízgyárosokat, ha nem tartják be a kartellal kötött szerződésüket. Kifejtette azt is, hogy a Zwack-gyárnak milyen kárai származtak a körlevél miatt. Ezzel szemben a szénsavkattel jogi képviselője, dr. Héder Lajos periratában azzal érvelt, hogy Zwackék találmánya egy régi, kimustrált instrumentum, amellyel veszélyes is szénsavat előállítani.

A legutóbbi tárgyalásokon azután kipakkoltak egymás ellen a felek:

Szegő ügyvéd letette a bíróság asztalára annak a szerződésnek a fotográfiáját, amelyet a szén-savkattel a szikvízgyárosokkal aláírt. Ebben a kattel húszezer pengő pónálé kikötése mellett kötelezi a szikvízgyárosokat, hogy szén-savat nem állíthatnak elő és ez a tilalom vonatkozik a feleségeire és családtagjaikra is.

A szerződés kötelezi továbbá őket, hogy semmiféle olyan vállalatot nem támogathatnak még ígéretekkel sem, amely szén-sav gyártására vállalkozik. Az ügyvéd érvelése szerint a szén-savkattel ilyen módon monopolizálta az egész ország szódavízgyártását. Előadta azt is, hogy amikor egy alkalommal a szikvízgyárosok szemben a szén-savkattal, maguk akartak egy szén-savgyárat alapítani, a kattel azzal felelt erre a mozgalomra, hogy a vidéki Szikvízgyárosok Egyesülete elnökének, dr. Szondy keeskeméti szódavízgyárosnak gyára közelében szódavízgyárat építtetett. Felhúzták már a kattel szódavízgyárának a falait, csaknem teljesen üzemképesre tették. Maga a kattel is beismerte, — az ügyvéd szerint — hogy a tünető gyáralapítással az volt a célja, hogy elriassa a mozgalmotól a szén-savgyártással próbálkozó szódásokat.

szakértői vizsgálat után lesz ítélet.

A szén-savkattel jogi képviselője ezzel szemben előadta a bíróság előtt, hogy a kattel a szabad verseny minden megengedhető eszközével küzd a maga vállalkozásáért, nem tagadta a keeskeméti tünető szódavízgyáralapítást, de kifejtette, hogy ennek semmi köze a szén-savmonopóliumhoz s így a Zwack-gyár jogi képviselője téves következtetéseket vont e a felsorolt állításából.

Dr. Biba törvényszéki bíró, miután meghallgatta ezeket az épületes felszólalásokat, kihirdette határozatát: A törvényszék elrendeii a Zwack-féle gépeknek szakértőkkel való megvizsgálását, dr. Szegő Izsót pedig utasítja, hogy a szerződéssel kapcsolatban előadott állításait bővebb jogi okfejtéssel támassza alá.

Igy szólt a törvényszék határozata és most már szakértők elé került a Zwack-gyár találmánya. Három szakértő: egy vegyész-mérnök, egy gépész-mérnök és egy műszaki tisztviselő vizsgálta meg az új szén-savgyártó gépet. Most készült el a szakértői jelentés, amelyet a napokban terjesztenek a bíróság elé. A szakértői jelentés után nemsokára ítéletet hoz a törvényszék a szén-savkattel és a Zwack-gyár elkeresedett háboruszkodásában.

A szeszes italok kimerésének új szabályozása Romániában.

A Libertas egyesületnek nemrég küldték meg az új román szesz-kimerési törvény szövegét, amelynek érdekesebb intézkedései a következők: 1. Ezentúl egyedül a községnek van joga szesz-elárúsító helyeket tartani és újak nyitására engedélyt adni. Amennyiben a község felnőtt férfi- és női lakosságá-

nak többsége a községi kocsmák számának csökkentését kívánja, a pénzügyminisztérium köteles a csökkentést keresztülvinni. 2. A szesz-kimerések száma a lakosság száma szerint van korlátozva, még pedig a városokban minden 800, a községekben minden 500 lélekre esik egy szesz-kimerés. E szesz-kimeréseknek az iskoláktól, kaszárnyáktól, kórházaktól, gyáraktól stb. városokban 200, községekben 100 méternyire, egymástól pedig szintén ugyanennyi távolságra kell lenniök. A szesz-kimerések városokban hétköznaponta 7—24 óráig, vasár- és ünnepnapokon csak 2—24 óráig, községekben naponta 7—21 óráig, vasár- és ünnepnapokon csak 12—21 óráig lehetnek nyitva. Választások alkalmával teljes szesztilalom van. 3. Érdekes a törvénynek az az intézkedése, amely az iszákosokról készített lista felállítását rendeli el, amelybe mindazok felveendőek, akik ittas állapotban nyilvános helyen találtak és harmadikban elítéltek. A szesz-kimerésekben kifüggesztett listákon szereplők a szesz-kimerést többé nem látogathatják és bármiféle szeszes italnak részükre való kiszolgáltatása tilos. 4. Minden községben és városban a közigazgatás vezetőiből, tanítóiból, lelkészből, valamint irni és olvasni tudó erkölcsös lakókból úgynevezett mértékletességi bizottságok alakítandók.

A borkezelési tanfolyamnak

egy-egy hallgatói, annak végzetével azzal a kérésrel fordultak az Országos Egyesülethez, hogy részükre a szokásos bizonyítványukat szerezzék meg. Azok, akik erre igényt tartanak, ezt a kívánágukat sürgősen jelentsék be a Vendélgősök és Koresmárosok Országos Egyesületének VI. Aradi-u. 11.

Magyarország területén nyilvántartott összes munkanélküliek

62 százaléka szakmunkás volt. A Statisztikai Közlemények feldolgozták a munkanélküliek statisztikáját 1930. évi népszámlálás alapján. A 224.000 munkanélküliből 57% a vármegyékre, 43% pedig a városokra és Budapestre, az összes munkanélkülieknek 31%-a a fővárosra esett. A munkanélküliség időtartamára vonatkozólag az 1—3 és 4—6 hónap munkanélküliség a leggyakoribb. Családi állapot szerint a munkanélküliek 55%-a nőtlen, vagy hajadon, 39%-a él házasetlet, míg a fennmaradó 6%-ot az özvegyek, vagy elváltak szolgáltatják. Minthogy a legnagyobb munkanélküliség a fővárosban, természetesen, hogy a munkanélküliek élén foglalkoztatás szempontjából a szakmunkások szerepelnek. Az összes munkanélküliek 62%-ban szakmunkások sorából adódtak. A vármegyékre eső munkanélküliek közül 13%-nak földbirtoka, földhasznélvezete, vagy háza volt.

A szegénység fuzióra készíti a fővárosi ipartestületeket.

Mozgalm indult meg a fővárosban abban az irányban, hogy több ipartestület teljes függetlenségét megörizve, költözzék össze, ami által a lakbér, fűtés

Franck kávéét végy,
a magyar mezőgazdát
a magyar munkást
a magyar ipart
segited

világítás és személyzeti költségeket nagyrésztben megtakaríthatják. A tárgyalások pár hete indultak meg, eddig is azonban már bizonyos eredményre vezettek. November elsejével három ipartestület adta fel önálló irodahelyiségét és beköltözött a vegyes ipartestület helyiségébe. Ezenkívül több nagyobb ipartestület is tárgyalást folytat az összeköltözés ügyében. (A vegyes ipartestület helyiségében létesülő fuzió tulajdonképpen csak az elmúlt helyzet visszacsinalása, mert a közelmúltban a vegyesipartestületből kivált különböző szakmák önállósításuk révén szegényítették le a vegyesipartestület büdzséjét.)

Üzleti hírek

Szeged. Fülöp Gyula, a Hági-étterem hosszú időn át volt főpincér, megvette a Rudolf-téren lévő Panász-féle éttermet, amelyeket átalakítva és modern berendezéssel ellátva, november 30-án nyitotta meg.

A Széchenyi-tér 12. szám alatti Olasz-féle éttermet átvette dr. Horváth és Olmósy kartársunk. Az üzletet híres „zónaregrellel” felvirágoztatták, úgy hogy üzleti forgalmuk megduplázódott.

Mezőtúr. Bálint Mózes vendéglő a Vasut-utcában saját házában egy eszénos éttermet és szállodát nyitott. Bálint kartárs az izlőseben berendezett új üzletét november elsején ünnepélyesen megnyitotta.

Ormospuszta. (Borsod m.) Janisch János főpincér átvette az itteni nagyvendéglőt.

Debrecen. Millecker Géza és Lajos kartársaink, akik az utóbbi években Szombathelyen a „Kovács” nagyszálló-éttermeit bérlették, megvették Debrecenben a „Gambinus” éttermet, azokat átalakítva és a mai kor igényeinek megfelelően berendezve, október elsején ünnepélyesen megnyitották. Millecker kartársaink híres magyar konyhájuk kiváló italaik az üzlet jóhírnevét már is biztosították. Fekete Gyula.

WINDT

szállodai, vendéglői személyzet elhelyező irodája
Budapest, IV., Irányi uca 1. sz.
Telefon: Automata 830—82.

A szerkesztésért felelős:

Pósch Gyula, kiadó.

Segéd-szerkesztő: Fekete Gyula.

Merkantil-nyomda, Hunyadi uca 43

A Fogsó-Magyar
& Vendéglős
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

A kocsmaiparérde-
keit képviselő szak-
lap

Borplac

A magyar borpiacon a belföldi fogyasztás emelkedett, különösen a vidéken az olesó borárak mellett. A kereskedelem főleg az óborokat vásárolja, de borpárlatfőzésre is meglehetősen mennyiségű borokat vásároltak. — Eladatott Agasegyházán 395 hl. 11.5. fokos óáru literenként 15.5 fillérré, ugyancsak 150 hl. 13. fokos őrizling 15.5 fillérré, Bácsalmán eladatott két tételben 120 hl 14 és 13.6 fokos óáru literenként 16 fillérré, Keckeméten 60 hl-es ókadarka 13 fokos és ugyancsak egy 60 hl-es ókadarka 11 fokos, fokonként 1.2 filléres alapon. — Ráckeven eladatott 100 hl 12 fokos óáru fokonként 1.1 filléres alapon. — Kiskunhalason eladatott 100 hl 12.2 fokos fokonként 1.2 filléres alapon. Budafokon lefőzésre vétett 1400 hl újbor, átlag 10 fokos, fokonként 0.9 filléres alapon. Ugyanott 2000 hl most van eladás alatt, ugyancsak 0.9 filléres áron. Őrkény mellett 100 hl 12.2 fokos literenként 8.5 fillérré lett el. A borok egy része az őszi nagy rothadás következtében barna tőrésben szenved s így csak lefőzésre lesznek alkalmasak. — Szeged vidékén egy 300 hl-es tétel már eladatott fokonként 0.8 filléres alapon. Itt vannak jobb borok is, amelynek literjét a kereskedelem 13—14 filléres áron veszi át.

Külföldi piac főleg Svájc felé a kiviteli prémium megszüntetésével 15-ig élénk volt s körülbelül 30.000 hl-t vittek ki e határidőig.

Szentmártonkátán paraszborokban helyi és környékbeli szükségletek kielégítése szempontjából állandóan vásárolnak kocsmaiparosok literenként 16—20 filléres árak mellett kisebb-nagyobb tételekben. Uradalmi fajborok iránt van ugyan érdeklődés, de a termelt magas minőségű és kisebb terméseredmények miatt mai árakon nem hajlandók a termelők eladni. A termelői kimerések nagy forgalmat bonyolítanak le.

Nagykőrösön a borban az utóbbi időben semmiféle forgalom nincs.

Hahóton szünetelő kereslet és élénk kínálat mellett csak kisebb tételekben történt 12 Malligand-fokos eladás literenként 12 filléres alapon.

Gyöngyösön közepes kereslet és élénk kínálat mellett eladatott 500 hl 11 Malligand-fokos újbor literenként 8.5 fillérré, 100 hl 14.5 fokos rizling újbor literenként 19 fillérré, 50 hl 12 fokos rizling újbor literenként 9 fillérré, 35 hl 12.5 fokos leánya újbor literenként 12 fillérré, 40 hl 12 fokos muskotály újbor literenként 18 fillérré.

Jászberényben az utóbbi napokban volt valami élénkség a borpiacon. — Svájci számlára kiszállítottak körülbelül 600 hl-t. 13 fokos zöldfehér prima

árut; ab vasút, literenként 16 filléres alapon. Elkelt még 200 hl 12 százalékos újbor literenként 14 fillérré, 300 hl prima 13.5 fokos fehérbor literenként 18 fillérré és kisebb tételekben körülbelül 200 hl, literenként 12—15 filléres áron. A termelők az alacsony árak miatt ismét tartózkodók, erősebb kezek literenként 16—18 filléren alul nem hajlandók borokat eladni. A borok szépen kifejlődtek, átlagban 12—12.5 százalékosak, de itt-ott a késő szüretelésű borok között 15—60 százalékosak is akadnak, különösen a kadarkákban.

Szekszárdon közepes kereslet és kínálat mellett eladatott 50 hl finom, sötét bor, 12.5 Malligand-fokos, literenként 17 fillérré. Új siller és fukszinus borok literenként 8 filléres áron kelnek el, amelyek 9—11 fokosak. Vannak újborokban 12, sőt 13 százalékosak is, ilyenekért 10—12 fillért igényelnek. A magasabb fokú újborok édesek.

Palinka. Törköly: A termelés a tavalyival szemben, erősen esökkent: A termelt mennyiségek jelentékeny része a helyi fogyasztásban felszívódik és így kereskedelmi forgalomra kevés kínálat mutatkozik. A szesz tulajdonosok napirón alul készleteiktől nem akarnak megválni — mivel az ideai nyersanyag alkoholyeredéke kevés és ezáltal a termelési költség is nagyobb — és így a kereskedelem által beígért olesóbb árakkal szemben tartózkodóak és inkább az árak javulása reményében az eladással várnak. Az elmúlt héten hektoliterfokonként 2.60—2.70 pengős áron több üzlet jött létre.

Sepró: Ez a cikk üzletlen; ára 2.80 pengő hektoliterfokonként.

Szilvórium: Az üzlet teljesen szatmár- és beregmegevei két szilvóriumban bonyolódik le, mivel ez a folyó évben a tavalyival szemben lényegesen olesóbb és jobban lehet feldolgozni, mint a sokkal gyengébb minőségű vőfőszilvából készült szilvóriumot. Kék-szilvapalinkában az elmúlt héten is igen élénk üzlet volt. A termelés a hó végével valószínűleg teljesen befejeződik és így a kereskedelem szükségletét még első helyről igyekszik beszerezni. Árak: nyáriszilva 3.40—3.50, kékszilva 4 pengő. Óaruban az árak változatlanok.

Borpárlat. Termelés egyre emelkedik; ebben a cikkben állandóan van üzlet. Árak minőség és paritás szerint 2.90—2.95 pengő, zalai áruban 2.80—2.85 pengő.

A szaklap fentartását az előfizetések pontos beküldése biztosíthatja.

A kocsmaipar és a főzés.

Az ipartörvény pontosan körülírja a vendéglősipar és a kocsmaipar üzletkörét. Ott kivan mondva, hogy 20 ezernél kevesebb lelket számláló községekben a kocsmaipar ugyan főzhet, de csak korlátozva élhet ezzel a joggal. — Egyféle leves, egyféle sült, egyféle főzelék és egyféle tészta. Ebből világos, hogy a fővárosban kocsmaiparos vendégek részére iparszerűen nem „főzhet”, vagyis meleg ételeket nem szolgálhat ki. Addig tehát, amíg az ipartörvény érvényben van, vagyis az országgyűlés meg nem változtatja, kocsmaiparos Budapesten nem főzhet. Aki tehát ennek ellenkezőjét mondja, az igen rossz tanácsadója a kocsmaiparosoknak. — Most értesültünk, hogy a X. ker. Elüljáróság 507-1—1931 kih. számú ítéletével Kamarás József kocsmaiparos (Keresztúri-út 6.) 100 pengő pénzbüntetést ítélt, mert a vendéglősipart engedély nélkül gyakorolta, vagyis meleg ételeket szolgáltat ki. — Mi tehát csak azt a tanácsot adhatjuk a kocsmaiparosoknak, hogy ha kellemetlenségeket akarnak elkerülni, úgy tartsák magukat szigorúan a törvényhez.

A forgalmi adóátalányok

f. évi december havában lejárnak. A forgalmi adóhivatalok most küldik szét a fizetési meghagyásokat, amelyben a jövő évre szóló átálynant közlik. Akik az új követést sérelmesnek tartják, ezalatt azt kell érteni, hogy magasabb összegben van megállapítva, mind a mennyit a tényleges üzleti forgalom után kellene fizetni, azoknak jogában áll a túlmagasan megállapított átályn ellen fellebbezéssel élni. Az Országos Egyesület és a Budapesti Kocsmaiparos Szakszervelet tagjai részére az egyesület titkára teljesen díjmentesen készíti el a vonatkozó fellebbezéseket, ha a tagok az irodába, VI. Aradi-u. 11. sz. fordulnak.

Flessler Márton,

a Bpesti Kocsmaiparos Szakszervelet elnöke.

A SZAKMA

TÁRSASOSZJEJÖVETELEI.

Vendéglősök Jóbarát asztaltársasága

Dec. 2. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Andreics Károlynál (X., Kerepesi út 5).

Dec. 4. D. e. 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékéért ápoló asztaltársaság összejövetele Németh Aladárnál (VI., Teréz-körút 39, Britannia szálloda étterem.)

Dec. 11. Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Pósch Károlynál (II., Margit körút 2).

Dec. 16. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Adorjáni Albertnél (IV., Régi-posta u. 5).

Közvetítette és kialakította 134.000 P vé-
telárért: ZWILLINGER GYÓZÓ in-
gatlanügynökségi iroda, Budapest,
VII, Erzsébet körút 29. Tel: J. 403—13.

MUNNICH ALADÁR műépítész, tör-
vényészi hites szakértő által megál-
lapított forgalmi becserítke 286.000 P.

A Szállodások, Vendéglők, Kávésók
stb. Országos Nyugdíjgyűjteménye Szék-
háza, VII, Aréna út 15.

354 □ ölon

A városok és községek által szedhető bor- és huszfogyasz- tási adók, valamint sör- és szeszfogyasztási adópótlékok tárgyában kiadott 1923. évi 121. 100. számú P.M. ufasítás

Amennyiben a fél a szeszfogyasztási
adópótlékok a cikkek beszerzése alkalmával
esetről-esetre fizeti, a fenti pont-
ban említett bejelentéssel egyidejűleg
bélyegtelen nyugta (adóbarca) ellené-
ben tartozik megfizetni azt az esetleges
különbözetet, ami azáltal állhatott elő,
hogy a kész cikk helyett a megadózás
az illető cikkhez felhasználta tiszta szesz
után történt. Más esetekben a felhasz-
nálható szesz a kiviteli árújegyzékben
— a fentiek szerint benyújtandó s a fél-
nek visszaadandó bejelentés csatolása
mellett — kiadásba és az előállítandó
égetett szesz ital vagy folyadék a
kiviteli árújegyzék illető tételszáma
való hivatkozással a bevételi árújegy-
zékbe bevételb helyezendő.

A szeszfogyasztási adópótlék besze-
désére és ellenőrzésére rendelt köze-
geknek jogukban áll szemle és vizsgá-
lat útján az átalakításra bejelentett
időben meggyőződni arról, hogy az át-
alakítás tényleg a bejelentésnek meg-
felelően történt-e.

53. §. A szeszadótörvény értelmében az
állami adó alól mentes szesz a pénzügy-
ügyi közegek ellenőrzése alatt áll-
ván, a városi (községi) szeszfogyasz-
tási adópótlék szempontjából külön el-
lenőrzés alatt nem áll és sem beszerzé-
se, sem felhasználása a városi (köz-
ségi) szeszfogyasztási adópótlék besze-
désére és ellenőrzésére rendelt köze-
geknek be nem jelentendő.

V. FEJEZET.

Kihágások és azok büntetése.

54. §. Mindazon mulasztás vagy cse-
lekmény, amely a 8., 17., 32. és 45. §-ok-
ban említett fogyasztási adókat, illető-

leg adópótlékokat megrövidíti, vagy a
megrövidítés veszélyének kiteszi, az
1932. évi XXXIII. tc. 3. §. (7) beke-
zdése értelmében jövedéki kihágást ké-
pez és a megrövidített, vagy a megrö-
vidítés veszélyének kitétt adó, illetve
adópótlék hétszerezes összegétől annak
nyolcszoros összegéig terjedhető pénz-
büntetéssel büntethető.

Minden egyéb a jelen szabályrendelet
határményaiba ütköző cselekmény
vagy mulasztás, mint szabályellenesség
ugyanesak az idézett törvényszakas
alapján 100.000 koronáig terjedhető
pénzbüntetéssel büntetendő.

A büntető eljárás tekintetében az
1909. XI. tc. idevonatkozó határozma-
nyai irányadók.

A városi (községi) fogyasztási adók és adópótlékok kezelése.

55. §. I. Az 1. §-ban említett fogyasz-
tási adók, illetve adópótlékok házilag
kezelendők.

II. A fogyasztási adók és adópótlékok
beszedéséért elsősorban felelős a vá-
ros (község) által kijelölt tisztviselő
(községi előljárósi tag), vagy az e
céla felfogadott egyén.

A fogyasztási adók és adópótlékok
beszedéséért felelős közegek az egész
kezelésért és az általa, vagy a város (köz-
ség) által alkalmazott többi közegek
eljárásáért is felelősséggel tartozik. A
fogyasztási adók és adópótlékok besze-
déséért felelős közegek a város (község)
vagy a szomszédos helységek területén
barnak, sörnek, égetett szesz italok-
nak, vagy folyadékoknak kimérésével,
kismértékben való előállításával, nagy
ban való eladásával, sörtermeléssel,
szeszfogyasztással, vagy likőr ér rumgyár-
tással, illetve égetett szesz italok és
folyadékok átalakításával sem saját
személyében nem foglalkozhatki, sem
ily felekkel elsőfokú rokonságban, vagy
üzletlársi viszonyban nem lehet.

III. A fogyasztási adók és adópótlé-
kok beszedéséért felelős közegek a szab-
ályrendelet határozmányait minden
egyik adóköteles féllel szemben egy-
aránt alkalmazni kötelesek és egyeseket
sem szigorúbb, sem kedvezményes el-
bánásban nem részesíthet. Amennyiben
pedig ebbeli közegeket megszerzi,
vagy egyébként szabályellenesen jár
el, ha közhivatali kötelekben áll, rend-
bírsággal büntetendő, ismétlés esetén
ellene a fegyelmi eljárás megindítan-
dó; ha felfogadott egyén, a reá nézve
megszabott rendszabályok szerint vo-
nandó felelősségre.

IV. A befolyt pénzbüntetések a fo-
gyasztási adók és adópótlékok beszedé-
sért felelős közegek kezéhez utalandók
ki. A feljelentők és a tettenézők jutal-
mazása tekintetében az állami fogyasz-
tási adók megrövidítése esetén kirótt
pénzbüntetésekre nézve fennálló hatá-
rozmányok nyerneik értelemszerű alkalmá-
zást. A feljelentési és tettenézői jutalé-
kok kiutalása után fennmaradó ösz-
szégek a városi (községi) pénztárt ille-
tik meg.

V. Az ellenőrzési szolgálatot a városi
tanács (községi előljárósi tag), a követel-
ményeknek megfelelően rendezi be. Az
ellenőrzés törvényes és célszerű gyá-
korlása elsősorban a fogyasztási adó-
pótlékok beszedéséért felelős közegek
képezi a feladatát.

A fogyasztási adók és adópótlékok
beszedéséért felelős közegek, valamint
alárendelt közegei a magánfeleket és
az ezekkel egy elbános alá eső feleket
kivéve, a többi adóköteles feleknél,
ezek üzleti helyiségeibe s nevezetesen a
fogyasztási adók vagy adópótlékok
tárgyára képező cikkek tartására és fel-
használására szolgáló helyiségekbe,
valamint azokba a helyiségekbe, ame-
lyek ezekkel közvetlen összeköttetés-
ben állanak nappal és az üzletek fo-
lyama alatt éjjel is szabadon bemehet-
nek és hivatalos eljárásuk kellő befel-
jezéseig ott tartózkodhatnak.

A vállalkozó köteles, vagy személye-
sen, vagy munkásai által nekik hiva-
latos eljárásukban kívánságukra se-
gédkezet nyújtani.

E közegek a fent említett felek üzleti
helyiségeiben a fent említett eseteken
kívül más esetekben, valamint a felek
magánlakásaiban s magánfelek vagy
ezekkel egy tekintet alá eső felek üz-
leti s lakhelyiségeiben csak a fogyasz-
tási adók és adópótlékok megrövidíté-
sének alapos gyanuja esetén és eskaki
rendőri hatóság által kijelölendő
rendőri közegek (a községi előljárósi tag
egy tagjának) jelenlétében tarthatnak
szemlék vagy kutatást.

Jövedéki vizsgálatok esetén köteles
az adóköteles fél, vagy helyettese az
adóbarcákat, igazolványukat, nyugtá-
kat, árújegyzékeket és egyéb okmányo-
kat, amelyek a fogyasztási adók és adó-
pótlékok beszedésére vonatkoznak s
általa megörzendők, vonakodás nélkül
előmutatni s szükség esetén az ellen-
őrző közegek terítvény mellett átadni.

Kihágások, vagy szabályelleneségek
felfedezése esetén a tettes ellen a fel-
deztet szabályellenes cselekmény, vagy
mulasztás lényeges adatait feltüntető
tényleírás veendő fel, lehetőleg a rend-
őri hatóság által kijelölendő rendőri
közegek (a községi előljárósi tag egy
tagjának) jelenlétében, vagy ha ez nem
lehetőségek, két hitelt érdemlő tanu köz-
reműködésével. A tényleírások úgy a
fél, mint az azok felvételénél jelenlevő
összes közegek és tanuk által aláírán-
dók s ha a fél az aláírást megtagad-
ná, ez a körülmény a tényleírás felvé-
telénél közreműködő közegek, illetve
tanuk által a tényleíráson igazolandó.

A fogyasztási adók és adópótlékok
beszedéséért felelős közegek a szemlék és
házlátogatások megejtésénél leendő köz-
reműködésére, a m. kir. pénzügyminis-
ter úrnak erre vonatkozó körrendelet-
ében körülírt módokon és feltételek
mellett, igénybe veheti a pénzügyorség
segédkezését.

Atmeneti intézkedések.

Ez a szabályrendelet 19. évi
hó .n lép életbe s végrehajtásával a
városi tanács (községi előljárósi tag)
bizatik meg. E napon megszűnnek az ed-
dig szedett (városi fogyasztási
adópótlékok, pezsgőboradók, pezsgőadók
stb.) beszedésére és kezelésére
vonatkozó 19. évi hó .n kelt
s a m. kir. belügyminiszer által 19. évi
..... hó .n sz. alatt jóvá-
hagyott szabályrendeletnek (szabály-
rendeleteknek) a fent említett közszol-
gáltatásokra vonatkozó határozmányai.
Azok után a zadótárgyak után, ame-

lyek után az eddigi (városi fogyasztási adópótlékok, pezsgőboradó, pezsgőadó stb.) befizetett, a fentiek szerint megállapított fogyasztási adók és adópótlékok csak annyiban fizetendők, amennyiben az új fogyasztási adók és adópótlékok csak annyiban fizetendők, amennyiben az új fogyasztási adók és adópótlékok meghaladják a régi pezsgőboradót, pezsgőadót stb.) adópótlékokat. Kétség esetén a fél tartozik igazolni azt, hogy a régi fogyasztási adópótlékokat (pezsgőboradót, pezsgőadót stb.) befizette.

E szabályrendelet életbelépése napján a város (község) területén készletben levő fogyasztási cikkek és pedig az égetett szeszes italoknál és folyadékoknál 10 hektoliterfokot, bornál és sörnél 1 hektolitert, a 32. § 7. és 8. pontjai alatt felsorolt hús- és húsneműeknél 1 méter-mázsát meghaladó mennyiségek, a városi tanács (községi elöljáróság) által közzéteendő határidőn belül, az ily bejelentések átvételére kijelölt közegnél megadózás céljából bejelentendők.

(Vége).

Gundel János, a magyar idegenforgalmi iparok úttörője

Hallóssy István, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkárának szerkesztése alatt most jelent meg a „Fejezetek a Magyar Iparosodás Történetéből” második kiadása. Ebből vették át az alábbi fejezetet:

Gundel János, mint 13 éves szegény kis fiú 1857-ben került a bajorországi Ansbachból egy pesti vendéglős nagybátyjához, hogy megtanulja a szakmát. Öt évvel később már az Újvilág-utcában (ma: Semmelweis-utca) egy híres pesti szállóban, az „Arany Sas”-ban vezető szerepet játszik. Nagy szorgalommal megfelelő összeget gyűjtött össze magának ahhoz, hogy tanulmányutat tehessen Ausztriában, Svájcban és Franciaországban az idegenforgalmi iparok tanulmányozása céljából. 1869-ben önállósította magát. Jólmenő királyutcai üzemet azonban 1871-ben feladta, hogy azután a józseféri „Virágbokr” vendéglőt vegye át és fejlessze naggyá. 1879-ben ezt az üzemet is tovább adta és egy ideig teljesen visszavonulva élt. 1885-ben, az országos kiállítás alkalmával nagy lelkesedéssel vett részt a vendéglős- és szállodás-csoport megszervezésében; e körül szerzett érdemeiért a Ferenc József-renddel tüntette őt ki az uralkodó. 1889-ben az Emmerling-családtól átveszi a Tudományos Akadémiával szemben épült, ma átalakítva a Magyar Gyár-iparosok Országos Szövetségének házaként (GYOSZ-ház) ismert „István Főherceg-szállodát”, azt a házat, amelyben főbék között 1849-ben Bem apó is lakott. Gondos és szakszerű vezetése mellett az István Főherceg-szálló és különösen annak finom és mégis hamisítatlanul magyar konyhája hamarosan nagy híre tett szert.

Nagy szerep jutott ebben annak a barátjának, amely Gundel Jánost Marchal Józsefhez, a Franciaországból hozzánk származott kiváló vendéglős-szakácsművészhez, a Nemzeti Ka-

szinó és az „Angol királynó” szálloda konyhájának nagynevű vezetőjéhez fűzte. Ez a francia származású férfiú, aki 18 éves korában III. Napoleon konyhachefje volt és akit később ez az uralkodó Szentpétervárra az orosz cárhoz ajánlott, a krími és lombardiai háborúk lezajlása után, 1866-ban az osztrák udvar útján került Magyarországra, hogy itt a francia konyhának szerezzen a magyar urak között híveket. A Gundel-konyha iránya a régi hagyományos magyar konyha iránt igazodott mindaddig, míg a Gundel-Marchal barátkozás egy oly speciális új magyar konyhát nem termelt ki, amelyben a tisztán népies magyar ételek nehezebb és talán külföldiek előtt idegenen ható termékei különösen megemésztettek a francia-orosz főzésmodor útján való előállításal.

Az István Főherceg-szállónak ez a finom magyar konyhája, a szálloda polgári miliője és a gondos vezetés vonta maga után azt, hogy a szálloda a 90-es években, a polgári házasságra vonatkozó törvényalkotás és a valuta-változás idején, politikai és gazdasági szempontból különös jelentőségre tett szert. Gyakran jártak ide törzszaklatiakkhoz úri barátkozásra, tudományos vitaközörszóra, elbeszélgetésre a művészetekről, irodalomról és a magyarság jövőjéről Jókai Mór, Gyulai Pál, Eötvös Lóránd, Hermann Ottó, Benczur Gyula, Beöthy Zsolt és mások, akik ma már mind-mind a föld alatt pihennek, de életük, nevük az irodalom-, a tudomány-, a gazdaság- és művészettörténet legragyogóbb lapjain szerepelnek. Itt alakult ki a szabadelvűpártnak Szilágyi Dezső vezérlete alatt egy nagyhírű különítménye is. Az úgynevezett „Mikszáth-szobában” gyülekeztek, állásfoglalásuk a különböző politikai kérdésekben irányadó volt. A szállodának számos történelmi nevű vendége volt, akik közül itt lakott haláláig Klapka György, a 48-as szabadsághős is. A kiegyezés utáni Magyarország politikai, gazdasági, tudományos és művészeti előkelőségei mind megfordultak ebben a közkedvelt szállodában, amelynek tágas, lakályos éttermei nemcsak a híressé vált magyar konyha inyesiklandozó illatával, hanem nagy magyar gondolatok és akciók szellemével teltek meg. Gondot fordított Gundel János arra is, hogy Magyarországnak és Budapestnek a nemzetközi idegenforgalom kialakulásában is megfelelő szerep jusson. Nagy nemzetközi összeköttetéseivel kieszközlötte, hogy a Nemzetközi Szállodások Egyesülete 1902-ben szokásos kongresszusát Budapesten tartsa meg. A nagy-szabású akció alkalmával látványos fogadást rendeztek a külföldi vendégek tiszteletére, amelyet egy első ízben akkor alkalmazott nagyszabású dunai kivilágítással és sétahajózással kötöttek egybe. Nagyszerű és szépen rendezett ünnepély volt ez, amely a luzerni „Seenachtfest”-eket és a velencei

¹ A Dunán rendezett ez a nagyszerű kivilágítás és rakétázás nem tévesztendő össze az ennek példájára évekkel később nem megfelelően rendezett azal az ú. n. „Dunáünnepellyel”, amelynek neve azután a fiasoktól valott attrakciónak szinte stigmatizáló megjelölése lett.

híres kivilágításokat juttatta a külföldiek eszébe és amely új irányt mutatott az idegenforgalmi politika fejlesztése terén.¹

Gundel János 1904-ben 60 éves korában vonult vissza az üzleti élettől és ettől kezdve úgyszólván kizárólag a köznek élt 1915-ben bekövetkezett haláláig. Az üzlettől történt visszavonulása után a galambösz hajú és hófehér „napoleon-szakállú” öregúr szorgalmasan eljárógatott a vendéglős ipar-területbe, amelynek élén négy évtizeden keresztül működött, eljárógatott a fővárosi közgyűlésekre, ahol 45 éven keresztül volt bizottsági tag és mint az ágostai evangélikus egyház gondnoka, sok időt szentelt a lelki élet ápolásának is. Idegenből szakadt ide, de a szívben-lelékben lelkes magyarrá lett és jó magyarokká neveltette gyermekeit is.

Kidőltével a régi Pest aranykorának egyik nagy tanúja és Budapestnek egyik jellegzetes, kedves alakja szállott sírba. Emlékét nemcsak a híres, régi pesti bálók elmúlt ragyogásának és tósztoktól hangos politikai vacsoráknak, szellemi írók és művészek fényes bankettjeinek és a rég elköltözött főurak nagyszerű estélyeinek generációkról-generációkra szálló híre őrizi. Örzik azt főképpen azok a kezdeményezések és alkotások, amelyeket a vendéglős- és szállodaipar továbbfejlesztése terén, mint annak egyik nagytekinthető atyamestere kifejtett, s amelyek ma már, mint évtizedes, nemes veretű tradíciók hirdetik azt, hogy a magyar idegenforgalmi iparok gyermekkorában, azok élén egy európai látókörű, humánus szívű, derék magyar polgár állott.

Érzékeny, fájós lábakra

készítik orvosok által elismert új találmány gyógycseppek, lúdtalp, fagyás, izzadás, tyukszem, bőrkeményedések ellen, garancia mellett a legújabb fazonban és színben 30 pengőtől, NYÁRY gyógycsepész, Szondy ucca 25. sz. Gyógycseppek egyedüli készítője. Címet kérem megőrizni. Kérjen ismertetőt. Vendéglősöknek és alkalmazottainak ingyen láb átvilágítás, ha a „Fogadó”-ra hívatkoznak.

Kristály ásványvizet kizárólag Szent Lukácsfürdő

tölt Baktériummentes. Üdítő.

Védjegy: Szent Lukács az orozslánnal

Szent Lukács az orozslánnal